

نوین گام

مرجع آموزش ابتدایی، دبیرستان و کنکور

ما توی این مسیر هواتون رو داریم

چجوری؟! اینجوری

به نام خالق زیبایی ها

(سوالات و نکات متن درس دوازدهم)

مطالعات اجتماعی پایه نهم

ناحیه یک رشت

۱) شکست های نظامی و سیاسی از روسیه و انگلستان در دوره قاجار چه نتایج داشت؟ ایرانیان را پیش از پیش متوجه ارزش علم کرد و توانمندی های صنعتی اروپاییان را آشکار ساخت. به علاوه برخی از سیاست مداران، اندیشمندان و عالمان دینی برای پیشرفت ایران به چاره جویی پرداختند و برای حفظ استقلال و پیشرفت کشور خود کارهایی انجام دادند.

۲) چرا عباس میرزا به فکر نوسازی و اصلاح کشور افتاد؟

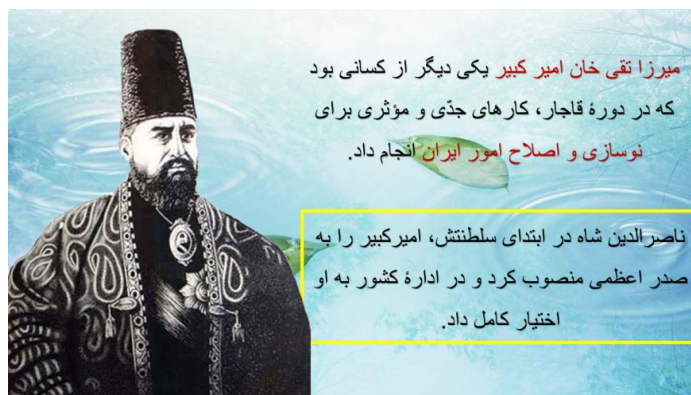
زیرا او به خوبی تفاوت سپاه ایران را با ارتش روسیه که آموزش دیده و مجهز به سلاح های جدید بود، تشخیص داد و به اهمیت صنایع نظامی پی برد. همچنین متوجه شد که با وجود تعداد زیاد سپاهیان ایران و دلاوری و فداکاری آنها، روس ها به دلیل برخورداری از دانش و تجهیزات پیشرفته ی نظامی پیروز شدند.

۳) عباس میرزا برای پیشرفت ایران چه کارهایی انجام داد؟ (اقدامات عباس میرزا)

✓ فرستادن افرادی به انگلستان برای فراگیری علوم و فنون جدید

✓ برای آگاهی از اوضاع کشورهای اروپایی، دستور داد کتاب هایی را درموضوع تاریخ آن کشور ها به فارسی ترجمه کنند.

نکته: ناصرالدین شاه در ابتدای سلطنتش، **امیر کبیر** را به صدراعظمی منصوب کرد.

میرزا تقی خان امیر کبیر یکی دیگر از کسانی بود که در دوره قاجار، کارهای جدی و مؤثری برای نوسازی و اصلاح امور ایران انجام داد.

ناصرالدین شاه در ابتدای سلطنتش، امیرکبیر را به صدر اعظمی منصوب کرد و در اداره کشور به او اختیار کامل داد.

۴) در زمان صدر اعظمی امیرکبیر حکومت قاجار با چه مشکلاتی روبه رو بود؟

- ✓ شورش در ایالت ها
- ✓ دخالت های خارجی
- ✓ بی نظمی و اختلال امور کشوری و لشکری
- ✓ خالی بودن خزانه

۵) انگیزه و اهداف امیرکبیر از اقدامات اصلاحی چه بود؟

برای نوسازی و کارآمدی تشکیلات حکومتی و مبارزه با مفاسد اداری و اقتصادی، او در سیاست خارجی در صدد قطع نفوذ و دخالت های روسیه و انگلستان در ایران بود.

۶) به چند مورد از اقدامات امیر کبیر اشاره کنید.

- ✓ تاسیس مدرسه دارالفنون
- ✓ فرستادن دانشجو به اروپا برای یادگیری علوم و فنون جدید

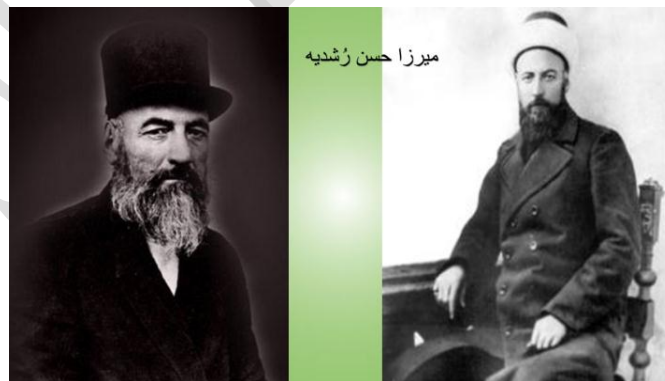

۷) چرا امیرکبیر مدرسه دارالفنون را تأسیس کرد؟

تا تعداد بیشتری از ایرانیان علوم و فنون جدید را در داخل کشور بیاموزند. همچنین برای حفظ استقلال کشور تا پای بیگانگان به راحتی به کشور باز نشود.

۸) گسترش مدرسه های جدید به سبک اروپایی در دوره قاجار را توضیح دهید؟

پس از آشنایی با پیشرفت های ایجاد شده در اروپا، برخی افراد مانند **میرزا حسن رشديه** تصمیم گرفتند تا مدارس جدیدی در ایران بر اساس روش های جدید تعلیم و تربیت عمومی، تأسیس کنند. بعضی از این مدارس تازه تأسیس شده، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود و تفاوت های جدی با سبک و فرهنگ تعلیم و تربیت در ایران اسلامی داشت.

۹) نفوذ اقتصادی روسیه و انگلستان در دوره قاجار را توضیح دهید؟

در دوره ناصرالدین شاه روسیه و انگلستان به امتیازهای اقتصادی مهمی در ایران دست یافتند.

صنعت و بازرگانی کشور ما با واگذاری این امتیازها آسیب‌های فراوانی دید. شرکت‌های بازرگانی خارجی در بیشتر شهرهای ایران شعبه‌هایی تأسیس کردند و به خرید و فروش مشغول شدند. این شرکت‌ها معمولاً کالاهای اروپایی را بدون پرداخت حقوق گمرکی و یا با حقوق گمرکی بسیار ناچیزی وارد کشور می‌کردند. تولیدکنندگان ایرانی چون نمی‌توانستند با این شرکت‌ها رقابت کنند، روز به روز ضعیف‌تر و دچار ورشکستگی شدند.

۱۰) از مهم‌ترین امتیازات واگذار شده به انگلیسی‌ها در دوره ناصرالدین شاه چه بود؟

✓ احداث تلگراف

✓ رویتر: بهره‌برداری از جنگل‌ها و منابع و معادن ایران به جز طلا و نقره

✓ کشتیرانی در کارون

✓ تأسیس بانک شاهنشاهی و ...

۱۱) از مهم‌ترین امتیازات واگذار شده به روس‌ها در دوره ناصرالدین شاه چه بود؟

✓ شیلات شمال

✓ بانک استقراضی روس

✓ تشکیل نیروی قزاق

✓ احداث راه شوسه بین انزلی و قزوین و ...

۱۲) امتیاز تالبوت (امتیاز انحصاری توتون و تنباکو) را توضیح دهید؟

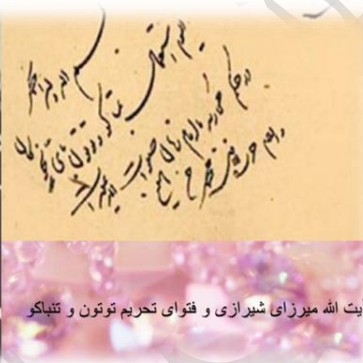
در دوره ناصرالدین شاه، یک نفر انگلیسی به نام تالبوت با پرداخت رشوه به درباریان، امتیاز انحصاری توتون و تنباکوی ایران را به مدت پنجاه سال به دست آورد. در آن زمان توتون و تنباکو از عمده‌ترین محصولات کشاورزی ایران بود. بر اساس این امتیاز، ایرانیان نمی‌توانستند محصول توتون و تنباکوی خود را به کسی غیر از تالبوت بفروشند. در مقابل تالبوت نیز تعهد کرده

بود که هر سال ۱۵۰۰۰ الیره ی انگلیس به همراه یک چهارم سود سالانه ی خود را به حکومت ایران پرداخت کند.

نکته: **نهضت تنباکو** یکی از گسترده ترین جنبش های اجتماعی بود که در اعتراض به واگذاری امتیازهای اقتصادی به بیگانگان شکل گرفت.

۱۳) امتیاز تالبوت چگونه لغو شد؟

ناصرالدین شاه به خواسته ی مخالفان اعتنایی نکرد و **آیت الله میرزا حسن شیرازی** مرجع تقلید شیعیان استفاده از توتون و تنباکو را حرام اعلام کرد. این حکم شرعی سبب شد مردم و حتی کارکنان کاخ ناصرالدین شاه، قلیان ها را بشکنند و مقدار زیادی توتون و تنباکو را به آتش بکشند. با اوج گرفتن نهضت ناصرالدین شاه مجبور به لغو امتیاز و غرامت و خسارت به تالبوت پیروز شد.

آیت الله میرزای شیرازی و فتوای تحریم توتون و تنباکو

۱۴) موفقیت نهضت تنباکو از نظر سیاسی و اجتماعی چه اهمیتی داشت؟

- ✓ این نهضت نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطه خارجی و ایستادگی در برابر ستم داخلی بود.
- ✓ حس اعتماد به نفس و روحیه مقاومت و مبارزه را در مردم تقویت کرد.

خطر - کرونا - را - جدی - بگیریم.

شاد و سربلند باشید

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

نوین گام

مرجع آموزش ابتدایی، دبیرستان و کنکور

ما توی این مسیر هواتون رو داریم

چجوری؟! اینجوری

